

Bog. Jeg vilde beklage, om dette Exempel blev efterfulgt. Jeg glæder mig over, at det ikke er efterfulgt og naar det ærede Medlem fra Rjerteminde beklagede sig over, at man i Friskolen lagde Bægt paa at tale Landsmaal, er jeg bange for, at det ærede Medlem har Lødensis i denne Retning. Jeg vil ønske, at Bonden søler det som en Ære og Stolthed og ikke som en Skam at være Bonde; og det vil jeg særlig anbefale det ærede Medlem at tage under Overveielse. Naar det ærede Medlem for Kolbing (Berg) udtalte, at her ikke var Stedet til at præcisere de Udtalelser, der falder paa Skolemødet, er det nærmest blevet bevarret af det ærede Medlem for Sønderlø (Højmark). Men det ærede Medlem fra Kolbing mente, at vi Friskolemænd burde have været tilstede ved den Leilighed. Jeg skal dog sige det ærede Medlem, at der til dette Møde var indbudt ved privat Foranstaltning (Brix: Til Alle!) Javel; men jeg har endnu ikke set, naar Friskolelærerne indbude til et Møde og indbyde Alle, at saa Statskolelærerne komme og optage Diskussionen om Skolesagen. Jeg kunde vende det om og sige: Hvorfor komme de Herrer ikke til Friskolemøderne og tage Spørgsmaalene op. Men selv om vi ikke have været tilstede ved dette Møde, afføres der ikke os vor Ret til at omtale det her. Her er netop Stedet, hvor vi møde som Folkethingsmænd, og selv om det ikke behager den ærede Rigsdagsmand fra Kolbing, skal det ærede Medlem finde sig i, at vi benytte vor Ret som Folkethingsmænd. I den Grad er det ærede Medlem dog ikke Herre over, hvad der maa komme frem i Folkethinget. Det ærede Medlem udtalte, at han ikke ønskede, at Eventyr skulde lægges til Grund for Undervisningen. Jeg veed ikke, hvad der har foranlediget det ærede Medlem til at udtale noget Saadant. (Berg: De selv). Na, ja! Da henstiller jeg dog til det ærede Thing, om jeg i mit første Foredrag har sagt noget Saadant. Det kunde aldrig falde mig ind at paastaa noget saa Vanvittigt. Jeg har kun høvdet Eventyrets, Billedsprogets Betydning som et Led i Undervisningen — Andet har jeg ikke gjort — og jeg har bebrejdet Almuefolen, at den for meget tilføjer Billedsproget. Deri troede jeg at det ærede Medlem fra Kolbing var enig med mig, men det ærede Medlem søger i hvert Spørgsmaal at komme til at staa paa den modsatte Side af den, jeg og mine Meningsfæller staa paa. Det ærede Medlem har fundet ud, at der er to Slags Friskoler. Der er en Slags, som han kaldte „de stille“; det er rimeligvis kun dem, der komme til orde igjennem hans Mund; thi naar de ere stille, hvorledes skulde man ellers lære dem at kjende. Saa var der en anden Slags, som han kaldte „de strydende“ Friskoler og strydende Friskolelærere. Jeg veed ikke, hvad det ærede Medlem sigtede til. Det ærede Medlem gif ikke saa vidt, at han pointerede, at Statskolelærerne, de nuværende

eller forhenværende, skulde være mindre udsatte for at være strydende. Jeg tror ikke, hvis det ærede Medlem har sigtet til mig, at jeg har lagt for meget Beslag paa Thingets Tid. Jeg har i et foregaaende Møde tilladt mig at tage Ordet i denne alvorlige Sag, og jeg har udtalt mig paa en saadan Maade, at det ærede Medlem ikke har nogen Grund til at beklage sig derover. Det glæder mig derfor, at mine Udtalelser have vundet saa stærk Tilslutning fra mange Sider, som jeg ikke havde ventet, ikke blot fra det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Rjær), men særlig fra de ærede Medlemmer for Holbæk Amts 2den Valgkreds (S. P. Andersen) og Ribe Amts 3die Valgkreds (Bust). Navnlig det sidste ærede Medlem sit under sit Foredrag en Følelse af, hvad det var at tale mod det ærede Medlem for Kolbing, som blev ved at afbryde, da hans Ven for Ribe kom saa meget ind paa Friskoleæsenet . . . (Berg: Det er Fantasi!). Nei, det er ikke Fantasi, men Birkelighed. Det ærede Medlem gif jo saa vidt, at Formanden maatte ringe med Klokker, saa meget afbrød han det ærede Medlem fra Ribe, fordi han tilloob sig at have disse Meninger. Jeg har den Tillid til disse ærede Medlemmer, at de ville holde fast paa det Standpunkt, de her have indtaget i denne Sag. Naar det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds endte sit Foredrag med at udtale sin Forventning om, at vi fra vor Side i Lovforslags Form vilde fremsætte vore Tanker for Thinget, skal jeg til Gjengjæld sige, at jeg nærer lignende Ønsker og Forventninger til det ærede Medlem, jeg har nemlig ikke set de almindelige Talemaader, som det ærede Medlem i disse Forhold har gjort sig til Talsmand for, foreliggende fra hans Side i Lovforslagsform. Jeg anser det som givet, at han vil blive Medlem af Udvalget . . . (Berg: Hvorfor?). Ja, hvorfor ikke. Det ærede Medlem er alfor vigtig en Støtte til, at han kan undværes der. Jeg vil i saa Tilfælde ønske, at det ærede Medlem vil fremsætte sine Tanker i Lovforslagsform, det har han ikke gjort før. Det er en Misforstaaelse, hvis Nogen tror, at det ærede Medlem ifjor, da han var Medlem af, ja Formand for Udvalget, stillede Undrivingsforslag, det ærede Medlem har det tilfælles med mig, at han intet Forslag stillede (Berg: Selvfølgelig!). Nei, ikke selvfølgelig, det ærede Medlem tager ellers ikke saa meget Hensyn til mig. Forøvrigt maa jeg udtale min Tak for de anerkjendende Utringer om den frie Skole, som ere faldne i denne Sag baade fra Ministeren og fra ærede Medlemmer. Den ærede Minister sluttede sit Foredrag med at sige, at Friskolen havde udrettet meget Godt, og han haabede, at den i Fremtiden vilde udrette Mere. I saa Henseende er jeg enig med den ærede Minister, og saa jeg nærer det Haab, men det har glædet mig som Friskolemænd at have hørt saa mange anerkjendende